

GUIA DIDÀCTICA DE L'EXPOSICIÓ

REP TES

JOVES DEL MARESME EN
ELS RÈGIMS DE MOBILITAT

MOBILITAT
INTERNACIONAL
JOVE DEL MARESME

REPTES: Joves del Maresme en Règims de Mobilitat

Guia didàctica per la dinamització de la l'exposició

ÍNDIX

EIX 2 Les identitats i els règims de mobilitat.....	4
2.1 Molts miralls	6
2.2 La meva bombolla.....	8
2.3 El turista i el treballador	10
ANNEXOS	13

EIX 2. Les identitats i els règims de mobilitat

Els joves que han participat en l'exposició consideren que l'estada a l'estranger els ha ajudat a conèixer-se millor a si mateixos, a partir de "situar el meu jo en un context diferent", tal com diu l'Eva Fanceli.

Les activitats que us proposem en aquest segon eix temàtic, aprofiten l'experiència del viatge per analitzar els processos de construcció identitària i com es troben condicionats per factors externs (espais relacionals, esdeveniments polítics, vivències d'exclusió o de racisme, oportunitats de millora, etc.). Es tracta d'un tema actual, que creix en importància en el trànsit per l'adolescència, quan el desenvolupament de les identitats ètniques i de gènere potser prenen major significativitat.

Es per això, que creiem que des de l'àmbit educatiu (ja sigui formal com no formal) tenim el repte d'incorporar els coneixements afectius que contribueixin a la consolidació de la competència d'autonomia i iniciativa en l'alumnat. De fet, la pròpia legislació educativa, en la seva concreció curricular així ho expressa:

"Cada noia i noi ha de configurar de forma conscient i autònoma la seva pròpia biografia, d'acord amb les seves voluntats i amb tots els referents culturals i històrics disponibles del seu entorn." (...) I que, "Aprendre a habitar el món requereix la comprensió per part de l'alumnat de la realitat que l'envolta, que es reconegui en la seva pertinença al grup i a la societat, que interactui amb l'entorn i es comprometi a la seva millora". (cita)

Eix 2. Activitat 1: Molts miralls

Objectius de l'activitat: A través d'una activitat relativament senzilla, proposem que els adolescents i joves puguin parlar de la multidimensionalitat de les seves pròpies identitats, i alhora vivenciar una situació de desigualtat social, quan algun d'aquests aspectes queda sistemàticament invisibilitzats, tal com passa en situació d'**assimilació**. Aquest és un exercici interessant per posar de relleu com la pressió del grup o el propi funcionament normatiu d'algunes de les nostres institucions, pot afectar al benestar individual, i quins són els sentiments que aquestes situacions ens generen. Proposa doncs un espai per prendre consciència de la pròpia autoimatge, i autoestima en relació a les **identitats personals**.

Conceptes clau: Autoimatge, autoestima, teoria interseccional, assimilació, identitat cultural.

Durada: 30'

Espai:

Materials: Annex 2.

Font: "Identity exercise" en Erwin, Deborah(2016): Young people and extremism: a resource for youth workers". SALTO Cultural Diversity Resource Centre. Recuperat a <https://www.salto-youth.net/downloads/4-17-3477/SALTO%20extremism%20pack.pdf>

Introducció

Els viatges, al situar-nos en contextos socials nous on d'entrada s'és estranger, fan que la persona s'adoni de com es valoren els seus atributs en aquell entorn, sovint descobrint la categoria "nacional" que allà el representa. Aquesta situació ens dona una molt bona excusa per comprendre de forma lúdica en què consisteix la **mirada interseccional** i la construcció dinàmica de les identitats.

Un dia que jugàvem un partit de futbol en una lligueta de veïns, hi va haver una apagada de llums. Tots van cridar "terrorisme", ho feien perquè hi érem nosaltres, rient-se del que saben que pensem sobre Iran.

El fet de venir d'occident em situava en un lloc privilegiat en la jerarquia de l'empresa. Gaudia d'un apartament a l'edifici on allotjaven als directius, taxi, cantina,...Em relacionava amb alts càrrecs que segurament no hagués tractat mai si hagués estat xinès.

Desenvolupament:

1. Es demana als participants que pensin sobre 7 aspectes que sentin que són centrals en la seva identitat, els més importants. Ho han de fer individualment i escrivint-los en un paper.
2. S'agrupen en parelles i s'intercanvien els papers, llegint els aspectes que ha escrit el seu company o companya sense discutir-los. Es retornen els papers i es demana a cada participant que elimini dos aspectes de la seva identitat dels què pensin que poden viure sense.
3. Se li entrega la llista de nou a la parella, i aquest cop es demana que sigui aquest/a que esborri dos noves dimensions de la identitat sense consultar quines. La llista d'atributs es retorna al seu propietari, i les parelles debaten sobre com els fa sentir el fet d'haver perdut una part de la seva identitat.
4. Finalment en gran grup, plantejar les següents qüestions:
 - ***Què heu pensat i com us heu sentit al llarg de l'exercici?***
 - ***Què penseu que implica el fet de no reconèixer algun dels atributs d'identificació personal (religió, ètnia, gènere, etc.) en el sentit de pertinença de les persones i en la seva ciutadania?***

Eix 2. Activitat 2 La meva bombolla

Objectius de l'activitat: Es proposa iniciar una reflexió de com ens influeixen els factors externs. Es tracta d'un exercici d'introspecció i debat, que analitza la relació entre la vivència personal d'identificació i la construcció identitaria col·lectiva. Això ens pot ajudar a treballar sobre com els processos de producció simbòlica (nacionals, esportius, ètnics,...) tenen incidència en la configuració dels nostres jos.

Conceptes clau: *Identitat, identitat cultural, aculturació, assimilació, integració, xoc cultural*

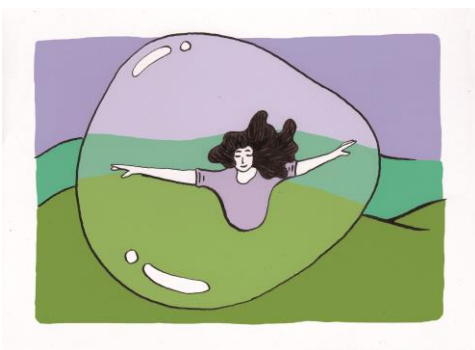
Durada:

Espai:

Materials: Annex 3.

Font: "Circles of influence exercise" en Erwin, Deborah(2016): Young people and extremism: a resource for youth workers". SALTO Cultural Diversity Resource Centre. Recuperat a <https://www.salto-youth.net/downloads/4-17-3477/SALTO%20extremism%20pack.pdf>

Introducció

Moltes persones afirmen que l'estada a l'estranger els ha fet canviar. En el cas de la Laura, per exemple, l'experiència d'haver viscut un terratrèmol al Nepal l'ha impactat a diversos nivells: S'ha decidit a dedicar-se professionalment a l'ajuda humanitària, i a nivell personal, l'hi ha fet canviar la percepció sobre alguns aspectes de la seva realitat, plantejant-se els estils de vida i valors propis, especialment en el moment en què torna a casa.

Desenvolupament:

1. Es demana als participants que individualment pensin en les persones i factors que creuen que els han influït en la formació de la seva identitat, i els han fet tal com són actualment. Els factors poden ser de caire geogràfic (país, ciutat, etc.), cultural o ètnic, relacional (família, amistats,...), aficions (esport, música,...), o experiències personals diverses (com ara viatges).
2. Es proposa que escriguin aquests factors ordenats de manera concèntrica a la fitxa (annex 2.2), situant els que consideren que han tingut més pes en la construcció de la seva personalitat en el centre.

3. A continuació es posa en comú el contingut dels seus cercles d'influència amb la resta del grup (si el grup és gran es pot proposar fer l'exercici en subgrups), proposant que es fixin en els següents aspectes:
- Comparteixes els mateixos factors d'influència (especialment aquells de major pes) amb la resta del grup?
 - Son els mateixos factors que la resta (esports, religió, etc.)?
 - Quants factors has recollit només tu a la fitxa?
 - De quina manera la teva identitat té que veure amb formar part de grups?

A debat

Per arribar a les conclusions de la dinàmica, es recomana deixar un espai obert on es comparteixi:

- Què creuen que han après d'aquest exercici?
- Creieu que hi ha moments en què la nostra identitat es fa en relació al què ens distingeix d'altres més que no pas del què som en realitat?

Conclusió: Molts aspectes de la nostra identitat no són només nostres, en compartim una part amb altres persones, i fent això formem part de grups (ex. Nacionalitat, rerefons cultural). Això vol dir que sovint no controlem totalment la nostra identitat, malgrat que alguns aspectes de la nostra identitat ens fan sempre únics.

Eix 2. Activitat 3: El turista i el treballador

Objectius de l'activitat: A través d'un joc proposem als participants assolir una mirada més profunda sobre les oportunitats de la mobilitat, i les barreres d'accés que s'hi tendeixen. Això ens servirà per fer-nos més conscients de quins poden ser els obstacles a la integració social i laboral quan planifiquem un viatge en determinats països. També permetrà sensibilitzar-nos en com la seguretat ens pot condicionar la manera en com veiem i tractem a determinades persones en funció de la seva situació administrativa.

Conceptes clau: Règims de mobilitat, discriminacions, fronteres, barreres

Espai: Espai ampli que permeti la mobilitat del grup en la dinàmica

Durada: 30 min

Materials: Annex 4

Font: http://www.eycb.coe.int/compass/en/pdf/2_38.pdf

Introducció

Les dificultats de l'Adrià per obtenir un visat d'entrada a la Xina, per fer unes pràctiques en una empresa, ens fan plantejar la idea dels règims de mobilitat, proposada per Nina Glick-Schiller i Salazar (2013). Aquest concepte posa en relació la lliure circulació d'algunes persones (com ara els turistes d'occident) amb les restriccions al moviment que fan romandre a d'altres dins les fronteres dels seus estats. Tal com diu Shamir (2015), en la globalització sota el paradigma de la Seguretat, s'elaboren polítiques que posen sota sospita a una determinada categoria de persones i produeixen mobilitats il·legals.

Distingim entre:

- Mobilitats voluntàries de les elits globalitzades on el viatjar és símbol de prestigi i d'ascens social a través de l'acumulació de capital cultural transnacional
- Mobilitats involuntàries (per exili, cerca de feina i refugi)
- Immobilitats, enteses com a resistència a la globalització (no voler marxar), o bé com a manca d'oportunitats o permisos per moure's lliurement.

Desenvolupament:

1. Es reparteix a un paper amb un rol a cada participant (annex 2.3), que haurà de llegir i guardar-se'l sense ensenyar-ho a ningú. S'asseuran a terra i per anar entrant en el rol se'ls faran les següents preguntes:
 - a. Imagina't com va ser la teva infància
 - b. Com és el teu dia a dia? Què fas en el teu temps lliure?
 - c. On vius? Quants diners tens cada mes? Que fas a les vacances?
 - d. Quines coses t'animen? Quines et fa por?

2. Un cop acabades aquestes preguntes i en silenci s'han de col·locar en una fila horitzontal, com si fos una línia de sortida. Se'ls explica que s'aniran llegint en veu alta una llista de situacions i hauran de fer un pas endavant si la seva resposta pot ser "sí". Si la seva resposta és "no" s'hauran de quedar al seu lloc.
 - Mai t'has trobat amb dificultats financeres.
 - Tu tens una casa decent amb telèfon i televisió.
 - Tu sents que la teva llengua, religió i cultura són respectades en la societat on vius.
 - Tu sents que la teva opinió sobre temes socials i polítics compta i és escoltada.
 - L'altra gent et consulta sobre diferents temàtiques.
 - No tens por a que t'aturi la policia.
 - Saps on anar o a qui adreçar-te si necessites consell o ajuda.
 - Mai has sentit discriminació pel teu origen.
 - Disposes de seguretat social i mèdica quan ho necessites.
 - Pots anar de vacances un cop l'any.
 - Pots convidar a amigats a dinar a casa.
 - Tens una vida interessant i ets positiva sobre el teu futur.
 - Pots estudiar i seguir la carrera professional que tu escullis.
 - Pots fer un viatge per fer turisme a EEUU.
 - No tens por que t'ataquin o t'assatgin als carrers o als mitjans de comunicació.
 - Vas poder votar a les eleccions nacionals i locals.
 - Pots celebrar la festa religiosa més important amb les teves amigats i familiars.
 - Has participat en una formació a l'estranger.
 - Pots anar al cinema o al teatre com a mínim un cop a la setmana.
 - No tens por sobre el futur dels teus fills i filles.
 - Pots comprar roba nova com a mínim un cop cada tres mesos.
 - Sents que les teves competències i habilitats són apreciades i respectades en la societat que tu vius.
 - Pots fer servir i beneficiar-te d'Internet.

”

**SIS MESOS EN
UN LLOC TAN
DIFERENT ET
CANVIEN.
VEIG QUE EL
MÓN ÉS MÉS
PETIT DEL QUE
EM PENSAVA**

“

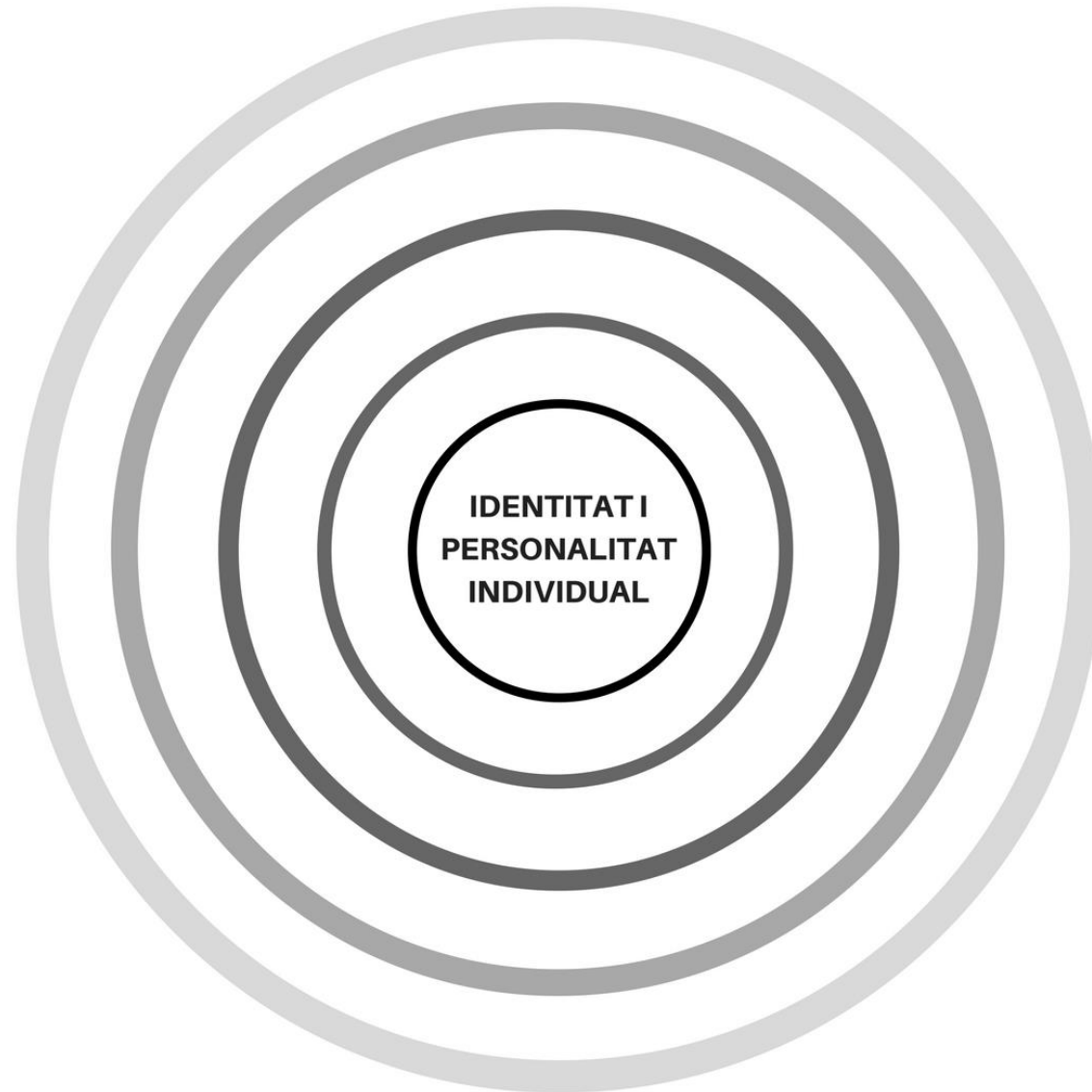
Annex 2 Identitat

Fes un llistat de set aspectes amb els què et sentis més identificats:

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

Annex 3. Cercles concèntric d'identitat

Annex 4. Personatges dinàmica

Ets un noi jove discapacitat que només es pot moure en cadira de rodes.	Ets un/a immigrant il·legal de Mali.
Ets una noia cristiana que viu amb la seva família que practica la seva religió de manera molt ortodoxa	Ets el fill de 19 anys d'un granger d'un poble remot de les muntanyes.
Ets un/a soldat de l'exèrcit fent el servei militar obligatori.	Ets una lesbiana de 22 anys.
Ets la filla del director del banc local.	Ets el/la propietari/ària d'una companyia d'importacions i exportacions amb èxit.
Estudies economia a la universitat.	Ets un/a model d'origen sub-saharià.
Ets una mare soltera a l'atur.	Ets un/a refugiat/da d'Afganistan de 24 anys.
Ets una noia d'ètnia rom (gitana) de 17 anys que mai va acabar l'escola primària.	Ets un/a ex-treballador/a (jubilat/da) d'una fàbrica que fa sabates.
Ets un/a professor/a a l'atur, en un país en el qual no domines la nova llengua oficial.	Ets el fill d'un immigrant xinès que porta un negoci de fast food amb molt d'èxit.
Ets una prostituta seropositiva de mitjana edat.	Ets el/la president/a de la secció jove d'un partit polític (el qual està al poder en aquest moment).

